

VABARIIGI VALITSUS MÄÄRUS

Riigi teaduspreemiate põhimäärus

Määrus kehtestatakse teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 10 punkti 7¹ alusel.

§ 1. Riigi teaduspreemiad

Eesti Vabariigi teaduspreemiad määratakse igal aastal Eesti akadeemilistele töötajatele, teadlastele ja teaduskollektiividele silmapaistvate teadus- ja arendustöö tulemuste eest.

§ 2. Teaduspreemiate suurus ja liigid

(1) Pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest määratakse igal aastal üks elutööpreemia suurusega 65 000 eurot.

(2) Igal aastal määratakse eelmise nelja kalendriaasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde esiletõstmiseks kuni kaheksa aastapreemiat suurusega 20 000 eurot järgmistes teadus- ja arendustegevuse valdkondades:

- 1) loodusteadused;
- 2) tehnika ja tehnoloogia;
- 3) arsti- ja terviseteadused;
- 4) põllumajandusteadused ja veterinaaria;
- 5) sotsiaalteadused;
- 6) humanitaarteadused ja kunstid.

(3) Vastava teadusala paradigmat ja maailmapilti mõjutava või uut teadusvaldkonda rajava teadusliku avastuse või olulise sotsiaal-majandusliku mõjuga innovaatilise tooteni viinud teaduslikul avastusel põhineva leiutise või teadus- ja arendustöö eest võib määrata teaduspreemia väljapaistva avastuse eest suurusega 50 000 eurot.

(4) Teaduspreemia väljapaistva avastuse eest määratakse olenemata sellest, kas autorit on sama või muude teadustööde eest varem autasustatud Eesti Vabariigi teaduspreemia või rahvusvaheliste preemiate või autasudega.

§ 3. Ettepanekute esitamine teaduspreemia määramiseks

(1) Käesoleva määruse paragrahvis 4 nimetatud riigi teaduspreemiate komisjon kuulutab teaduspreemiate määramise aastale eelneva aasta 1. oktoobriks välja teaduspreemiate konkursi, koos esitatavate dokumentide loetelu, nende saatmise korra ja tingimustega. Konkursiteade avaldatakse Eesti Teaduste Akadeemia kodulehel, Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehel, Eesti Teadusinfosüsteemis ja avalik-õiguslike ülikoolide infosüsteemides.

(2) Ettepanekuid teaduspreemia määramiseks võivad riigi teaduspreemiate komisjonile esitada:

- 1) ülikoolide ning positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutuste teadusnõukogud;

- 2) Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikud;
- 3) Eesti Töoandjate Keskliit, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Teenusmajanduse Koda.

(3) Ettepanekud teaduspreemiate määramiseks esitatakse riigi teaduspreemiate komisjonile teaduspreemiate määramise aastale eelneva aasta 10. detsembriks.

(4) Teaduskollektiivi esitamise puhul teaduspreemia kandidaadiks on oluline kollektiivi liikmete isiklik teaduslik panus, mis peab olema ettepanekus täpselt kirjeldatud.

(5) Aastapreemia saanud teadustööde tsükli ühtegi osa ei ole lubatud kaasautorite poolt järgmistel aastatel aastapreemiale esitatavate teadustööde tsüklite osana kasutada.

(6) Aastapreemiaga autasustatud akadeemilisi töötajaid, teadlasi ja teaduskollektiive võib taas esitada aastapreemia määramiseks kümne aasta möödudes teaduspreemia määramisest.

§ 4. Riigi teaduspreemiate komisjon

(1) Teaduspreemiate konkursi läbiviimist korraldab ning preemiate määramise ettepanekuid arutab ja teadustöid hindab riigi teaduspreemiate komisjon (edaspidi *komisjon*).

(2) Komisjoni moodustab ja selle koosseisu kinnitab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul kuni kuueks aastaks. Komisjon koosneb vähemalt 12 teadus- ja arendustegevuse erinevate valdkondade tunnustatud teadlasest. Komisjoni esimees on ametikoha järgi Eesti Teaduste Akadeemia president. Komisjoni hääleõiguseta sekretäri nimetab komisjoni esimees. Komisjoni töö eest vastutab valdkonna eest vastutav minister.

(3) Komisjon avalikustab teaduspreemiate määramiseks nõuetekohaselt esitatud ettepanekud teaduspreemiate määramise aasta 20. jaanuariks.

(4) Komisjonil on õigus:

- 1) tutvustada teaduspreemiate kandidaate ajakirjanduses või mõnel muul avalikul moel;
- 2) kaasata teaduspreemiate määramise ettepanekute hindamiseks eksperte ja ettevõtlusorganisatsioonide esindajaid;
- 3) käesoleva määruse § 2 lõikes 2 nimetatud teadus- ja arendustegevuse valdkonnas sobiva tasemega teadustööde puudumisel teha valdkonna eest vastutavale ministrile ettepanek teaduspreemiat mitte määrata; sellisel juhul väheneb väljaantavate aastapreemiate arv ühe võrra;
- 4) muuta aastapreemia määramise ettepaneku valdkondlikku kuuluvust või määrata aastapreemia elutööpreemia kandidaadile vastava perioodi teadustööde põhjal või vaadelda avastuspreemiale esitatud tööde tsüklit sobiva valdkonna aastapreemia kandidaadina;
- 5) aastapreemiate väljaandmisel võib komisjon taotlejate puhul, kes on taotlemisele eelnenud nelja kalendriaasta jooksul viibinud rasedus- ja sünnituspuhkusel, lapsendaja puhkusel või lapsehoolduspuhkusel, kasutada käesoleva määruse § 2 lõikes 2 nimetatud ajaperioodi pikendamise osas kaalutusõigust.

§ 5. Riigi teaduspreemiate komisjoni töökord

(1) Komisjon on otsustusvõimeline, kui komisjoni istungist võtab osa kaks kolmandikku komisjoni liikmetest. Komisjon võtab vastu otsuse teaduspreemiate hindamise osas istungil lihthäälteenamusega salajasel hääletusel.

(2) Kui teaduspreemia kandidaatidest ükski ei saa lihthäälteenamust, korraldatakse enim poolthääli saanud kandidaatide vahel teine hääletusvoor. Kui ka teises hääletusvoorus ei õnnestu komisjonil otsust vastu võtta, otsustab komisjoni esimees või tema äraolekul teda vastavalt käesoleva määruse § 5 lõikele 5 asendav komisjoni liige, kas korraldada veel üks hääletusvoor, eelistada kindlat kandidaati, heita liisku või teha valdkonna eest vastutavale ministrile ettepanek jagada teaduspreemia mitme kandidaadi vahel.

(3) Kui komisjoni liige on esitatud teaduspreemia kandidaadiks, ei osale ta sellel aastal komisjoni töös. Kui komisjoni liige on viimase kuue aasta jooksul olnud elutööpreemia kandidaadi mõne teadustöö kaasautor, ei osale ta sellele kandidaadile elutööpreemia määramise arutelul ja hääletamisel. Kui komisjoni liige on aastapreemiale esitatud teadustööde tsükli osa kaasautor, ei osale ta vastava teadus- ja arendustegevuse valdkonna aastapreemia määramise arutelul ja hääletamisel.

(4) Kui komisjoni liige võib mõnel eelnimetamata põhjusel olla erapoolik kandidaadi suhtes, taandab ta ennast sellele kandidaadile teaduspreemia määramise arutelust ja hääletamisest.

(5) Kui komisjoni liige ei osale käesoleva paragrahvi lõigete 3-4 alusel teaduspreemiate hindamisel, arvestatakse lihthäälteenamus vastavalt hääletamiskõlbulike komisjoni liikmete arvule. Komisjoni esimehe äraolekul või juhul, kui tal on huvide konflikt käesoleva määruse § 5 lõigete 3 ja 4 alusel, asendab teda komisjoni vanim hääletamiskõlbulik liige.

(6) Komisjoni tegevusega seotud kulud kaetakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarves Eesti Teaduste Akadeemiale selleks ettenähtud vahenditest. Komisjoni teenindamise tagab Eesti Teaduste Akadeemia.

§ 6. Teaduspreemiate määramine ja üleandmine

(1) Teaduspreemiad määrab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri esildisel komisjoni ettepanekute alusel.

(2) Teaduspreemiad antakse üle Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise raames.

§ 7. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 3. novembri 2016. a määrus nr 120 „Riigi teaduspreemiate põhimäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

Kaja Kallas
peaminister

Kristina Kallas
haridus- ja teadusminister

Taimar Peterkop
riigisekretär